

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ♦ Godišnja pretplata 50 din ♦ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ♦ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ♦ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ♦ Oglasi po ceniku ♦ Rukopisi se ne vraćaju ♦

Beograd, 30 april 1938

God. IX ♦ Broj 17

Izjava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije

Obzirom na izvesna tumačenja koja su se prošlih dana pojavila i pokušala da dadu o stanovištu Sokolstva prema veri i verskim pitanjima, uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije izjavljuje sledeće:

Stanovište Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije prema veri dovoljno je poznato i više puta naglašeno. To stanovište je jasno, nedvoumno i autoritativno odredila i usvojila prva redovna glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, održana u Beogradu 29 marta 1931 godine, i ono je sadržano u knjizi „Putevima i ciljevima Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije” — u poglavlju „Sokolstvo i vera” —, u kojima je obuhvaćena idejna strana svega sokolskog vaspitnog rada i kojih se načela imaju da pridržavaju svi pripadnici jugoslovenskog Sokolstva.

Da bi ponovno upozorili na to utvrđeno stanovište Sokolstva prema veri, mi ga iznosimo kako je ono sadržano u pomenutim „Putevima i ciljevima” i koje glasi:

„Sokolstvo i vera.

Sokolstvo kao ideja slobode priznaje i slobodu uverenja i misli svakoga pojedinca. Od svoga članstva zahteva, da poštuje svako otvoreno i iskreno uverenje i mišljenje drugih i pri tome da čuva čistoću sokolske ideologije.

Sokolstvo naročito poštuje i svako versko uverenje i osećanje, jer smatra, da je vera najsvetiji deo unutrašnjeg života svakog pojedinca. I taj bitni deo čovečjeg natičanja na svet Sokolstvo ceni i poštuje. Usled toga, Sokolstvo je dužno da jednako poštuje i ispoljavanje svakog verskog uverenja i osećanja. Svaki pripadnik sokolske organizacije može slobodno da izvršava zapovesti i propise svoje vere i crkve.

Ovo nije samo naša formalna izjava, već to ima svoj duboki koren u našem unutrašnjem životu, koji mora da bude prožet sokolskim vrlinama lepote, dobrote i istine, a što mora da se svuda i uvek kod svakog pojedinca ispoljava iz same njegove duše.

U smislu sokolske ideje i sokolskih nauka, svaki pripadnik sokolske organizacije mora da bude borac za istinu i pravdu, za sve što je dobro i lepo. Svaki naš pripadnik neka nastoji da se uvek što više približi najvišoj (apsolutnoj) istini i pravdi, dobroti i lepoti. U svrhu postignuća tog idealnog cilja, svakome su na raspolaganju i sredstva, koja mu pruža njegova vera (crkva).“

Svako drugo tumačenje koje bi se ma od koga pokušalo da dade o stanovištu našega Sokolstva prema veri bilo bi u očitoj protivnosti s gore izloženim načelima jugoslovenskog Sokolstva i njegove ideologije.

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije

Preko 5.000 Sokola iz župa Dravske banovine poklonilo se na Rakeku spomeniku Kralja Ujedinitelja

U nedelju dne 24 o. m. Sokolstvo iz župa Dravske banovine priredilo je na Rakeku jednu veličanstvenu svečanost pred spomenikom Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, poklonivši se s najdubljim pijetatom i blagodarnošću svetloj uspomeni našeg Kralja Mučenika.

Kao što je poznato, spomenik Blaženopočivšem Viteškom Kralju Ujedinitelju na Rakeku bio je svečano otkriven 17 oktobra prošle godine. Sticajem izvesnih okolnosti i u želji da se Sokolstvo korporativno pokloni pred tim spomenikom, bilo je tada odlučeno, da se taj sokolski poklonstveni zbor priredi jednom drugom prilikom, a što je i izvršeno 24 o. m. Tako je ovaj poklonstveni zbor na Rakeku, koji je prvotno bio zamišljen kao poklonstveni zbor Sokolstva župe Ljubljana, pretvoren u jednu veličanstvenu manifestaciju pijeteta Sokolstva svih župa iz Dravske banovine kao i pretstavnika Sokolske župe Zagreb.

Veličanstvena sokolska povorka, u kojoj je bilo 5.259 Sokola i Sokolica sa preko 60 sokolskih zastava i sa sokolskom glazbom, na čelu sa I zamenikom starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije bratom Ganglom i starešinstvom župa krenula je kroz svečano okićeno mesto na trg pred spomenik Kralja Mučenika, gde je već bilo sakupljeno nekoliko hiljada ljudi iz samoga mesta i iz bliže i dalje okoline. Sam trg bio je za ovu prigodu naročito lepo iskićen brojnim državnim zastavama. Divan prizor pružao se, kada su se brojni sokolski barjaktari postavili oko spomenika i kada je ceo trg, na kojem se zbio oko 8.000 učesnika, bio prekriven impozantnim brojem Sokola i Sokolica, koji su u velikom delu došli u svečanim odorama.

Spomenik Viteškog Kralja na Rakeku

Rodendan Nj. Kr. Visočanstva Kneza Namesnika Pavla

Dne 28 o. m. Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Knez Namesnik Pavle navršio je četrdesetpetu godinu svoga života.

Određen poslednjom voljom Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, nakon Njegove mučeničke smrti, Nj. Kr. Visočanstvo Knez Pavle preuzeo je, u jednom najbolnijem momentu naše nacionalne istorije i u jednom najozbiljnijem periodu vremena, u kojem su se preplitali mnogi veliki i sužubonosni međunarodni događaji, kao Prvi Namesnik našeg Mladog Kralja, Nj. Vel. Petra II, teško i nadasve odgovorno breme vršenja Kraljevske vlasti. I evo već je skoro četiri godine od kada se je posvetio čuvanju svetog amaneta našeg velikog i neumrlog Kralja Ujedinitelja, ulažući kroz sve to delikatno doba svoje visoke napore i svoju državničku mudrost da očuva Jugoslaviju, da ju ojača, konsoliduje i unapredi, da joj obezbedi spoljni i unutrašnji mir, kako bi je jedinstvenu,

snažnu, moćnu i učvršćenu predao našoj narodnoj uzdanici, Nj. Vel. Kralju Petru II, na dan Njegovog punoletstva. Pored velikih i teških državnih napora i briga koje nosi kao Prvi Namesnik Krune, Nj. Kr. Visočanstvo Knez Pavle i kao duboki poznavalac i veliki ljubitelj umetnosti i lepoga i na tome polju prinosi našoj zemlji retko dragocene priloge tog svog visokog umetničkog duha i shvaćanja.

Sa budnim i podjednako velikim interesovanjem prati Nj. Kr. Vis. Knez Namesnik Pavle sva stremljenja i u ostalim oblastima našeg javnog, kulturnog i nacionalnog života, pa tako posebice i stremljenja našeg jugoslovenskog Sokolstva, čijem radu i razvoju stalno poklanja svoju visoku blagonaklonost i živu pažnju, sledejući i u tome pogledu visoki primer najvećeg zaštitnika jugoslovenskog Sokolstva, Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Ujedinitelja.

Svečanost je na znak načelnika Sokolske župe Ljubljana brata Lubeja počela koralom brata Svaigara „Duši paloga junaka”, koji je izvela glazba Sokolskog društva Ljubljana I Tabor.

Nakon toga je održao krasan govor starešina Sokolske župe Ljubljana brat dr. Josip Pipenbaher, koji je plastično ocrtao veliki lik Viteškog Kralja Ujedinitelja.

Zatim je glazba zaigrala „Pesmu sokolskih legija”, čije su reči prihvatile pevanjem brojne hiljade prisutnih Sokola i Sokolica te ostalih učesnika.

Nakon toga govorio je u ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije I zamenik saveznog starešine brat Gangl, koji je uznesitim pesničkim rečima veličao svetlu uspomenu na Kralja Mučenika. Tom prilikom je brat Gangl u ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije položio na spomenik krasan venac.

Nato su položili vence i pretstavnici Sokolskih župa: Ljubljana, Celje, Maribor, Kranj, Novo Mesto i Zagreb. Tom prilikom je starešina Sokolske župe Zagreb brat dr. Gavrančić rekao sledeće: „Sokolska župa Zagreb šalje nas u ovaj bratski krug da se zajedno s vama poklonimo neumrlom Neimaru Jugoslavije, ovde na granici Jugoslavije, kojoj je On orisao granice Svojim junčkim mačem. Sokolska župa Zagreb šalje nas, braćo i sestre, da vam i u ovoj svečanoj prilici kažemo, da smo bili, da jesmo i da ostajemo s vama solidarni u radosti i u tuzi, u dobroti i u zlu. Zdravo”.

Na koncu ove dirljive veličanstvene sokolske komemorativne svečanosti svi učesnici otpevali su sokolsku himnu „Hej Sloveni”, koja se orila iz tisuća grla.

Ovaj velebni poklonstveni zbor Sokolstva iz naših severozapadnih župa

po svojoj dostojanstvenosti, uzornoj disciplini i redu ostavio je na sve dubok i neizbrisiv utisak.

POZDRAVNI TELEGRAM NJ. VEL. KRALJU

Sa veličanstvenog poklonstvenog zbora Sokolstva pred spomenikom Kralja Ujedinitelja na Rakeku na predlog i zamenika saveznog starešine brata Gangla upućen je Nj. Vel. Kralju Petru II pozdravni telegram sledećeg sadržaja:

„Nj. Vel. Kralju Petru II — Beograd. 5.259 pripadnika Sokolske župe Ljubljana sa izaslanicima Sokolskih župa: Celje, Kranj, Maribor, Novo Mesto i Zagreb pred spomenikom velikog Oca, Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra i Ujedinitelja na Rakeku klanjamo se Njegovom neumrlom imenu i uspomeni. Ujedno mislimo s ljubavlju i odanošću na mladoga Kralja, upućujući Mu s ove pijetetne svečanosti iskrene sokolske bratske pozdrave. Neka živi naš mladi Kralj! Neka živi Dom i rod Karađorđevića! Neka živi Jugoslavija! Neka živi Sokolstvo! Zdravo! — Gangl”.

Isto tako upućen je i pozdravni telegram Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije.

X SVESOKOLSKI SLET u Pragu

DVE HILJADE AMERIČKIH SOKOLA DOĆI ĆE NA X SLET

Iz Udruženih Država Američkih stiće na X slet u Pragu oko 2.000 učesnika, i to pripadnika obaju sokolskih saveza: Američke obce sokolske i Slovačke telovežbene jednote Sokol. Nastup američkih Sokola sa njihovim prostim vežbama određen je za dan 5 jula.

Američki Sokoli učestvovali svojom vrstom i na sletskim takmičenjima. Za prve izbirne utakmice prijavilo se 70 takmičara. Definitivan izbor vrste biće određen ovih dana. Ova vrsta takmičije se zajedno sa ostalim slovenskim Sokolima a ne u zasebnoj grupi, kako je to ranije bilo predlagano.

Za članove vrste, te članove i članice koji će putovati na slet u Prag određeno je posebno odelo. Članovi će imati bele hlače, tamno plavi kaput na jedan red, tamno plavu kapu (kao naša vojnička) sa perom i belu košulju sa svetlo plavom kravatom.

Ovo odelo je određeno zbog toga, što Sokoli u Americi nemaju svoju svečanu sokolsku odoru.

SLETSKA SCENA

Predračun za sletsku scenu „Izgrađivati i odbraniti” dostigao je iznos od Kč 1.200.000.—, tako da će na ovu sletsku scenu biti utrošeno mnogo više nego i na jednom dosadašnjem sletu. Sletska scena biće izvedena devet puta, a prvi put na dan srednjoškolskih igara 12 juna.

Samo podijum na kome će biti izveden deo sletске scene i njegovo premeštanje stajaće oko 370.000.— Kč. Odeća i drugi rekviziti 262.000.—, osvetljavanje bez instalacija 105.000.—; samo osvetljavanje velikog srca stajaće 46.000.— Kč. Ostatak biće utrošen za muziku, administrativne troškove i ostalo.

12.000 SOKOLA RADI U RAZNIM SLETSKIM ODBORIMA

U raznim sletskim odborima radi na pripremama X sleta oko 12.000 Sokola. To su većinom Sokoli u sletskim odborima u Pragu. Ovom broju treba dodati desetine hiljada Sokola u župama i sokolskim društvima, koji svi rade na pripremama X sleta spremajući vežbače i druge učesnike za slet.

RAZNE SLETSKE VESTI

Osiguravajuće društvo Sekuritas u Pragu ponudilo je oteku za smeštaj učesnika svoje 4 zgrade na Smihovu. U ovim zgradama moći će biti smešteno po 1.200 Sokola, koji će imati ne samo besplatan stan, već društvo je obećalo, da će Sokole i pogostiti.

Omladini biće dozvoljeno razgledanje starog i novog dela praškog Grada.

Češkoslovačko ministarstvo trgovine propagira X slet u inostranstvu i na taj način, što u svojoj poslednjoj brošuri „Prag u aprilu” donosi sliku grada „Praga snimljenu iz aviona, zatim sliku sletista i opsežan članak o Sokolstvu i X svesokolskom sletu.

Prvog glavnog sletskog dana odaće Sokolstvo dostojnu poštu mrtvim sokolskim radnicima. Isto tako prvog glavnog sletskog dana, 3 jula, pokloniće se Sokolstvo i grobu Neznatog junaka na Staromjestskej većnici, gde će prisustvovati i počasna četa Sokola.

Proslava mučeničke smrti mistra Jana Husa, koju češkoslovački narod svečano proslavlja svake godine, biće izvršena u sletski program i izvršiće se 5 jula.

AUTOMOBILSKI RALJE ZA X SLET U PRAGU

Po ugledu na čuveni automobilski ralje Monte Karlo (u kome su ove godine učestvovali i Jugosloveni) održaće se i međunarodni automobilski ralje u Pragu na X svesokolski slet, i to prvi put u istoriji Češkoslovačke Republike. Ovu ogromnu priredbu organizira Autoklub CSR i očekuje se, da će na njoj učestvovati mnogo automobilista iz inostranstva i Češkoslovačke. Automobil će biti označen zasebnom zastavicom, na kojoj će biti rimski broj X i ptica soko (kao što su male sokolske pretsletske značke.

PROPAGANDA X SLETA DOSAPTAVANJEM

„Nojes Viner Tagblat” doneo je nedavno vest nemačke informacione kancelarije DNB iz Varšave o učešću komunista na sletu. Vest je bila izdana i raširena od poljske telegrafске agencije PAT, koja je javljala, da je to vest iz Praga. Odmah posle toga ova vest je bila kategorički demantovana od strane Češkoslovačke obce sokolske kao skroz neistinita i tendenciozna. Zvaničan demanti bio je dostavljen Češkoslovačkoj novinarskoj agenciji ČTK, koja je demanti dostavila i svim agencijama u inostranstvu.

Iz ovoga se vidi, kako izvesnim stranim održanje velikog X jubilarnog svesokolskog sleta ne ide u račun.

POSETA I ODAVANJE POŠTE PRETSEDNIKU OSLOBODITELJU MASARIKU U LANIMA

Poseta Lanima i odavanje pošte prvom pretседniku Češkoslovačke Republike T. G. Masariku biće izvršeno za vreme sletskih dana nekoliko puta.

Prvi će odati dostojnu poštu Masariku delegati učesnika IV srednjoškolskih igara. Sokolska deca, koja će prvi put učestvovati na sletu i iz unutrašnjosti, pokloniće se senima Pretседnika Osloboditelja na dan 18 juna. Svaka sokolska župa biće zastupljena sa jednim svojim članom. Sokolski naraštaj odlazi u Lane 27 juna. U delegaciji biće zastupljena svaka župa sa jednim naraštajem i jednom naraštajkom. Sa češkoslovačkim učestvovali i jugoslovenski naraštaj. Naraštaj će poneti sa sobom i naraštajsku zastavu ČOS. 3. jula pokloniće se grobu prezidenta Masarika u Lanima članovi i članice, sa zastavom ČOS koju je Sokolstvu poklonio Masarik.

Svaka delegacija položiće na grob jedan venac.

SLETSKA IZLOŽBA

Pored glavnih sletskih dana, druga najveća priredba biće sletska izložba koja će se održati od 12 juna do 7 jula na sajmištu u Kralovskoj Obori u Pragu, kao što smo to već opširnije objavili.

Zadaća sletске izložbe je da dopuni program sletskih svečanosti i da svima onima, koji će videti sokolski rad u telovežbenom pogledu kao i rezultate toga rada, pruži priliku da se istovremeno osvedoče, da Sokolstvo pored telovežbe, kao svog glavnog vaspitnog sredstva, iskorišćava i sva ostala sredstva za moralno i duševno vaspitanje svog članstva.

Sadržina sletске izložbe označena je geslom „Sokolstvo u radu i borbi za narod”. Zato je svrha izložbe da u potpunosti prikaže celokupan sokolski rad na podizanju češkoslovačkog naroda kao i da pruži pregled rada na docnijem političkom i privrednom oslobođenju i

nastojanje da se ova sloboda i održi.

U glavnom izložba je podeljena na dva glavna dela: na idejni i na privredni deo. Detaljnije o samoj izložbi pisali smo već u jednom od prošlih brojeva.

Preporučamo svim našim učesnicima sleta, da na svaki način razgledaju i sletsku izložbu, koja će biti uređena kao ni na jednom sletu do sada te na kojoj će biti prikazana istorija čitavog sokolskog delovanja od početka osnivanja Sokolstva pa do današnjeg doba.

IZ SLOVENSKEG SOKOLSTVA

ZBOR PROSVETARA ČOS

Dne 9 o. m. održan je u Tirševom domu Pragu pod pretsedništvom br. A. Krejci zbor prosvetara ČOS. U svom pozdravnom govoru br. Krejci je potsetio prisutne na važnost današnjeg vremena, u koje se prosvetari sastaju. Govorio je dalje, da se približava 20 godišnjica samostalnosti Češkoslovačke Republike i svečani dani X jubilarnog svesokolskog sleta, koji će biti vrhunac i značajan izražaj volje češkoslovačkog naroda.

Zatim je ukratko govorio o radu prosvetnog odbora, spomenuo sletsku školu, koja je postigla veoma dobar uspeh kako kvalitetom predavanja tako i u pogledu posete. Spomenuo je i pretседnika republike, koji je tri puta u školu prosvetnog odbora ČOS održavao predavanja.

Rad za prošlu godinu bio je odobren bez debate. Isto tako primljeni su i izveštaji ostalih oteka (literarnog, školskog, pozorišnog, lutkarskog, apstinentnog, književnog, oteka za studij sredstava za sokolsku prosvetu, za veze sa župama i oteka za istoriju).

Iz opširnog i uspešnog rada prosvetnog odbora ČOS navešćemo najglavnije. U prošloj godini održana je 31 župska prosvetna škola, od kojih je bilo 12 jednodnevnih, 16 dvodnevnih i jedna trodnevna, zatim jedna je trajala 4 dana a jedna 7 dana. Vanrednih prosvetnih škola održano je u 29 župa, i to 59. Od tih je bilo 18 pozorišnih, 14 administrativnih, 6 lutkarskih, 5 za izvešćioce novina, zatim o odbranbenosti, hronici, X sletu, zdravstvu i td.

Književnik Jarosla Kvapil održao je zatim predavanje sa temom: „Dvadesetogodišnjica narodne zakletve i pozorišnih svečanosti”, u kome je uglavnom govorio o situaciji pred sam svetski rat, dalje je objasnio cepanje političkih stranaka, postanak svetskog rata, grupiranje svih Čeha i prve početke spajanja sa Slovacima. Opisao je zatim ulogu književnika i novinara i njihov uticaj na politiku i pretstavnik naroda, tako da je došlo do poznatih izjava čeških političara u bečkom parlamentu i posle toga do narodne zakletve 13 aprila 1918 godine. Istakao je, kako je narod za svetski rat bio dobro pripremljen pedesetogodišnjim radom Sokolstva, o čemu su pružila dokaz hrabra dela čeških legija za vreme rata.

Posle toga nastavljen je rad zbora. Odlučeno je da se u avgustu posle sleta održi sastanak prosvetnih radnika u Zlinu, koji bi trajao 5 dana. Na tom sastanku raspravljalo se o tome, da li Sokol gubi na svom značaju u javnom životu i u tom slučaju, na koji način bi se to moglo sprečiti; zatim će se govoriti o sletskoj izložbi i što je ona imala da prikaže i kakav je postigla uspeh.

Zbor prosvetara posetili su: starešina ČOS br. d-r Bukovski, načelnica ČOS s. Provaznikova, tajnik br. d-r Vodička itd.

U nedelju 10 o. m. rad je produžen, kada je bio podnešen izveštaj o pregledu rada župskih prosvetara u prošloj godini prema godišnjim izveštajima. Prema tim izveštajima bilo je održano svega 170.947 raznih priredaba prosvetnog karaktera.

KONFERENCIJA ČEŠKOSLOVACKIH SOKOLSKIH NOVINARA

Dne 2 i 3 o. m. održana je u Tirševom domu u Pragu konferencija urednika češkoslovačkih sokolskih listova i izvešćioce sokolskih novina. Ovoj konferenciji, kojoj je pretседavao pretседnik novinarskog odbora ČOS brat dr. E. Dosoudil, bio je prisutan 141 sokolski novinar.

Broj češkoslovačkih sokolskih listova u toku 1937 godine povećao se za nova tri župska lista. Sem toga ČOS izdaje od 1937 godine i časopis „Sokolski jaháč” i „Sokolski mjesec”. Sa redakcijama dnevnih listova došlo je do dobrih veza i mnogi listovi koji nisu do tada imali rubriku „Sokolstvo” uveli su je. Povećan je i broj sokolskih listova koje izdaju sokolske jedinice. Neke župe su za spremu urednika listova održale posebne tečajeve.

Veliki deo rasprave na ovoj konferenciji bio je posvećen budućem radu. Pre svega rešeno je da se usavrši novinarska agencija ČOS, da se izdaju kao do sada dnevne, nedeljne i mesečne vesti, da se i nadalje sve više produbljavaju veze sa redakcijama dnevnih i nedeljnih listova, da se zavede evidencija časopisa i isečaka kao i da se uvedu povremeni sastanci urednika sokolskih listova. Zatim će se urediti arhiv slika kao i arhiv podataka o sokolskim radnicima.

Glavna pažnja biće posvećena organizovanju i održavanju stalnih škola za izvešćioce i urednike sokolskih listova kao i radiu.

Zaključeno je također, da će u budućnosti biti svakako potrebno da se izdaje nezavisni nepolitički stalni časopis „Sokolske novine”.

Zatim je raspravljano o čvršćoj organizaciji sokolskih urednika i zaključeno da novinarski odbor ovo pitanje prouči i pripremi eventualni predlog u ovom pravcu.

Drugi dan u nedelju 3. aprila urednici nastavili su rad na samom sletistu, gde im je br. d-r Hiler govorio o organizaciji pretsletske obaveštajne službe a naročito o sletskoj obaveštajnoj službi, a br. d-r Partl o propagandi u zemlji i inostranstvu koja je u svakom pogledu uspešna i koja je pobudila veliko interesovanje inostranstva za X slet.

Posle toga sokolskim novinarima bile su date instrukcije o obaveštavanju svojih listova o sletskim priredbama za vreme glavnih sletskih dana, i na koncu su projektanti sletista br. Balaban i br. Krasni proveli učesnike konferencije kroz sletiste, dajući im razna detaljna obaveštenja o radovima na gradnji tribina i td.

IZ STATISTIKE SAVEZA POLJSKOG SOKOLSTVA

Prema najnovijim statističkim podacima, imao je Savez poljskog Sokolstva na dan 1 januara 1937 god. u 6 oblasti, podeljenih na 58 okružja sa 832 sokolske jedinice, 38.593 člana i 8.711 članica, svega 47.304 članstva; naraštaja imao je Savez 9.505 muškog i 4.342 ženskog; svega 13.847. Dakle ukupno pripadnika 61.151.

Prema statistici iz 1936 god. ove brojke pokazuju opadanje članstva a porast naraštaja. Izraženo u brojkama, manje ima članova 2.932, članica 592, svega 3524, a više ima naraštaja muškog 1.735, i ženskog 614; svega 2.349.

Oblasti su ove: Krakovska sa sedištem u Krakovu; Malopoljska sa sedištem u Lavovu; Mazovječka sa sedištem u Varšavi; Pomorska sa sedištem u Torunju; Šleska sa sedištem u Katovicama i Velikopoljska sa sedištem u Poznanju.

Najveća oblast je Velikopoljska sa 312 jedinica i 12.116 članova, zatim Malopoljska pa Šleska. Najmanja oblast je Pomorska sa 98 jedinica i 4.600 članova.

Vlastitu sokolanu ima 179 jedinica, vežbališta ima 167 jedinica, a strelišta 39 jedinica.

Vežbača ima: članova 11.444 (30%), članica 4.341 (49%).

U jedinicama je bilo oteka: 475 lako-atletičkih, 8 teško-atletičkih, 30 bok-serskih, 8 mačevalačkih, 42 streljačkih, 42 smučarskih, 31 veslački, 19 plivačkih, 17 teniskih, 72 nogometna (sa 1592 člana), zatim oteka biciklističkih, za košarku, odbojku itd.

Na tečajevima je učestvovalo 385 članova i članica, na utakmicama Saveza takmičilo se je 526 članova i 207 članica.

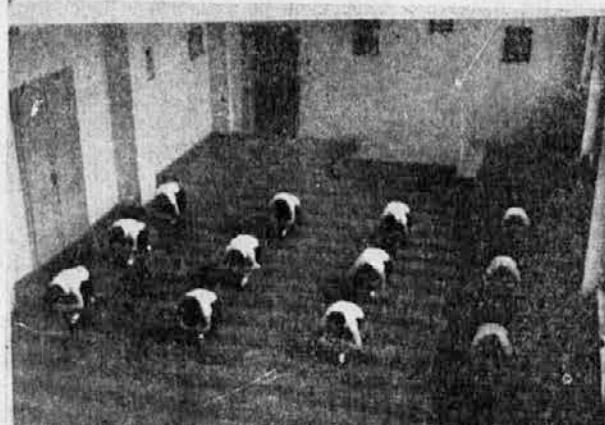
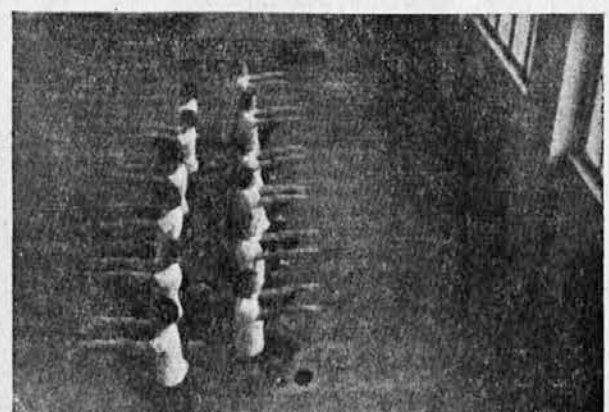
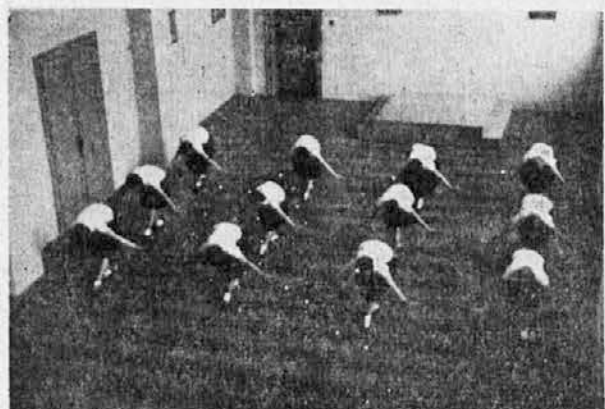
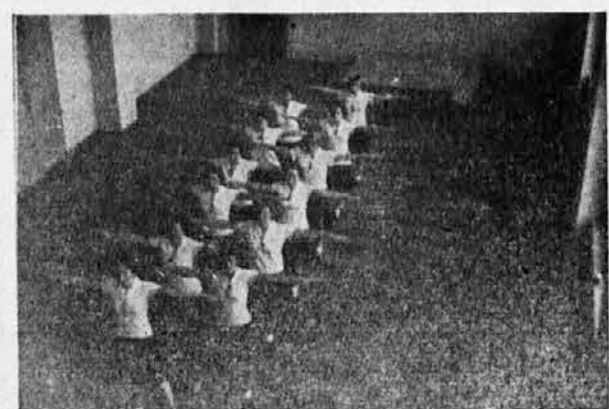
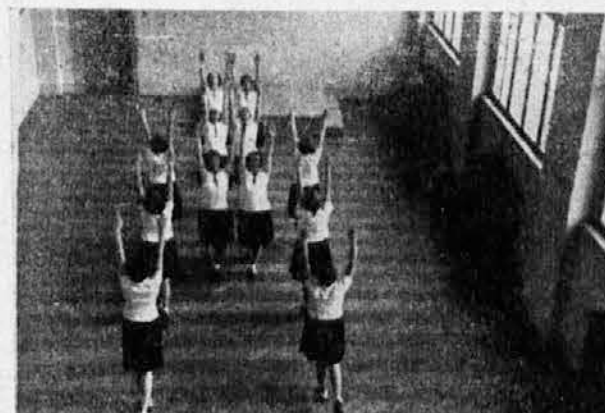
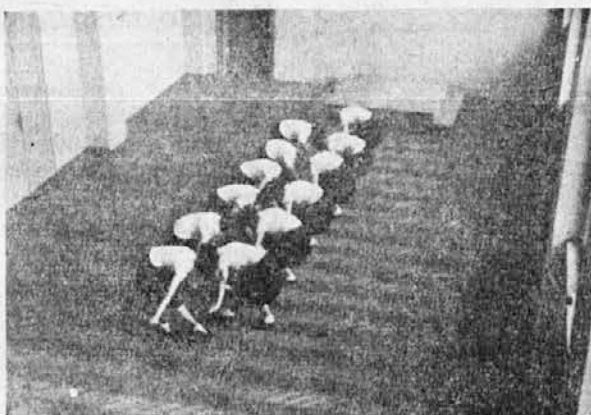
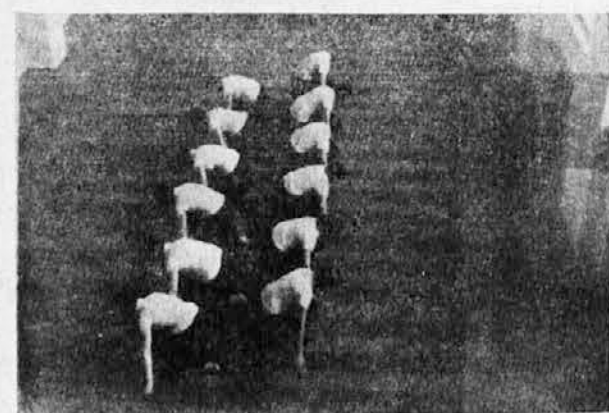
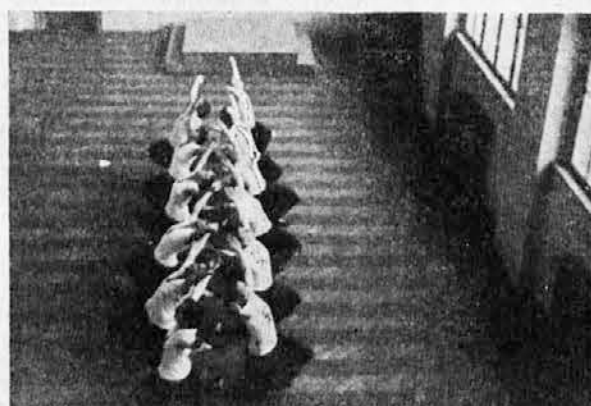
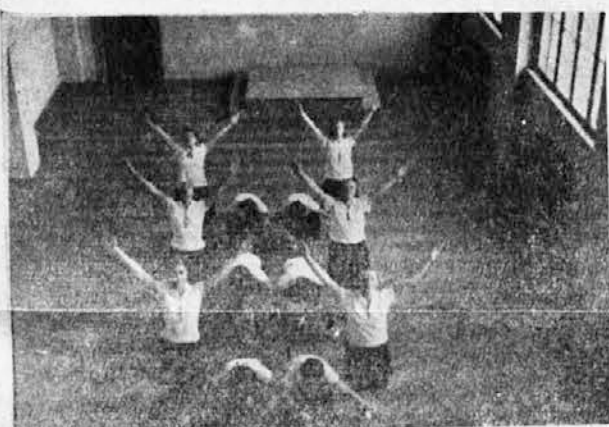
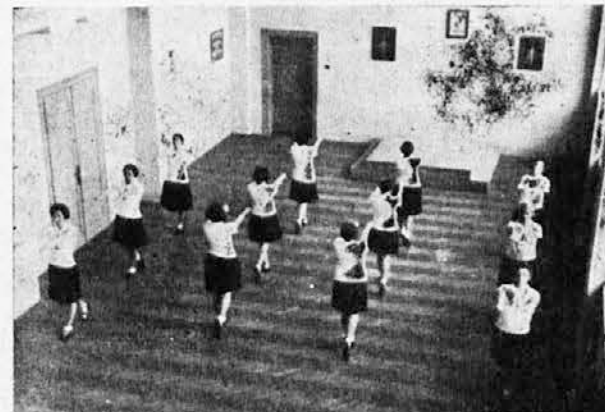
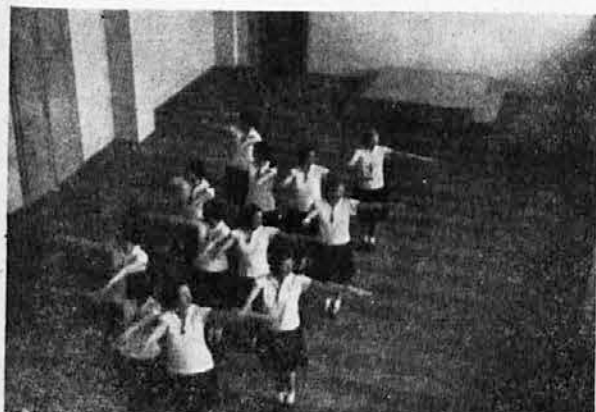
SEDNICA UPRAVE ČOS

Proletnja sednica plenuma uprave ČOS održaće se 20 i 22 maja o. g. Na dnevnom redu ove sednice je pored izveštaja funkcionera i izveštaj o priprema-ma za X svesokolski slet.

Prípreme našega Sokolstva za X svesokolski slet u Prahu

Nekoliko momenata praških vežaba članica, koje prikazuju skupinske vežbe, pokrete u jednoj vrsti te momente iz rastupa i sastupa

(Snimci sa vežbanja članica Sokolskog društva Beograd-Matica)

VESTI IZ ČOS

U godini 1937 je bilo svega u ČOS 170.974 raznih prosvetnih priredaba. Prema 1936 god. tih priredaba bilo je za 8.5% više. Najveće povećanje pojavljuje se u nagovorima, tj. za 10.—%, zatim u proslavama, u prikazivanju kulturnih filmova, održavanju prosvetnih škola. Isto tako se povećava broj slušalaca radio-predavanja priređivanih od strane prosvetnog odbora ČOS.

ČESKOSL. SOKOLSTVO I ODBRAMBENO VASPITANJE

Českoslovačko Sokolstvo će obučavati u odbranbenom vaspitanju samo pripadnike sokolskih organizacija i neće svoje odbranbeno vaspitanje prenositi i na ostalo građanstvo, a to s obzirom na zakon o odbranbenom vaspitanju.

Pripreme za proslavu 50 godišnjice postojanja ČOS

U martu 1939 navršice se 50 godina od kako postoji Českoslovačka obec sokolska, koji će jubilej českoslovačko Sokolstvo svečano proslaviti.

Tom prilikom zamoliće se pretstavici naučnog, umetničkog, gospodarskog, žurnalističkog i političkog života da dadu svoje mišljenje gledom na značaj Sokolstva u narodu i državi i da izjave, šta bi sve još trebalo uraditi u budućem sokolskom radu.

U februaru 1939 god. izaći će iz štampe povodom ovog jubileja pregledna istorija ČOS. Program same proslave biće određen posle X svesokolskog sleta.

Skupština Saveza poljskog Sokolstva

Savez poljskog Sokolstva održao je svoju godišnju skupštinu početkom o. m. Skupštini je prisustvovao i predstavnik državnog zavoda za telesno vaspitanje kapetan Vojtak i predstavnik Saveza sportskih saveza major Kieskowski. Isto tako je bio prisutan starešina Saveza poljskog Sokolstva u Českoslovačkoj, narodni poslanik dr Volf, kao i drugi predstavnici.

Sve to pokazuje, kako se Sokolstvu u Poljskoj u današnjem vremenu poklanja naročita pažnja, koju ono uostalom po svom značaju i zasluži.

Rad skupštine bio je podeljen na odbore: za prosvetna, tehnička, organizaciona i gospodarska pitanja.

Na skupštini je donešena i odluka o ciljevima i zadacima poljskog Sokolstva u današnjici. Prema ovoj odluci Sokolstvo ostaje i nadalje verno svojim sokolskim principima, od kojih u prvi red spada rad i služba poljskom narodu i državi. Sokolstvo će i dalje raditi na vaspitanju svojih pripadnika u narodnom duhu prema etičko-moralnim principima, prema principima hrišćanskim, patriotskim, građanskim i zdravstvenim. Sokolstvo je van stranačko-političkih sporova, naglašava svoje izrazito poljsko obeležje i prema tome boriće se odlučno protiv svih razornih elemenata, uperenih protiv vere, jedinstva naroda, a naročito protiv komunističkih struja i uticaja jevreja. Stalna opasnost, koja preti Poljskoj iz njenog geografskog položaja, drži Sokolstvo u stalnoj pripremnosti za odbranu naroda i države.

Uprava Saveza je i prilikom ove skupštine dobila poverenje župa. Na čelo je ponovo izabran kao starešina Saveza pukovnik br. Fr. Arciševski iz Varšave, za načelnika izabran je profesor br. J. Fazanović iz Poznanja, a za načelnicu s. Jadviga Golaševska.

Zatim je odlučeno da se u Lavovu održi slet poljskog sokolstva kao protuteža sletu ukrajinskih Sokola, koji treba da se održi isto u Lavovu.

O učešću poljskih Sokola na X sletu u Pragu bilo je vrlo malo govora. Predsedatelj skupštine je izjavio, da ima izveštaj, da Savez poljskih Sokola sa sedištem u Českoslovačkoj neće učestvovati na X sletu u Pragu, a Savez poljskog Sokolstva u zemlji dobio je sada samo 55 pasoša za međunarodne utakmice u Pragu. O daljnjem učešću na sletu u Pragu nije bilo tada rešava-

vano, iako nije tajna, da mnogi od iskrenih Sokola sa sigurnošću računaju, da će dobiti od nadležnih ustanova pasoše za odlazak u Prag na X svesokolski slet. Nadati se je, da će glas slovenske krvi biti jači od onih koji rade na raskidanju bratskih veza slovenskih država.

Tečajevi Sokolske župe Sarajevo

U poslednjih 5 godina Sokolska župa Sarajevo, koja posvećuje punu pažnju stvaranju prednjačkog kadra, priredila je 32 različita tečaja kroz koje je prošlo 711 tečajaca i tečajki. Poslednji takav tečaj bio je opšti tečaj za vodnike sokolskih četa. Održan je od 7—20 marta o. g. u Sokolskom domu u Sarajevu. Tečaj je pohađalo 20 mladih Sokola iz sokolskih četa, koji su s punim oduševljenjem slušali izlaganja braće predavača i s pravom sokolskom disciplinom izvodili vežbe koje su im pokazivali braća prednjaci. Na tečaju su se ova mlada braća sa sela upoznala sa svim onim što će im za dalji rad biti potrebno, kao: način vođenja časa (praktično), strojeve i sletске vežbe, sustav, red takmičenja, opšti rad u četama, administracija, nastava gađanja, organizacija, zadrugarstvo, ideologija, istorija, poljoprivreda, anatomija, fiziologija, higijena, prva pomoć, napad iz vazduha itd.

Na završetku tečaja izvršen je ispit tečajaca, koji su pokazali da su dovoljno shvatili ono što im se predavalo. Sa puno poleta vratili su se tečajci u svoje čete gde će presaditi stečeno znanje s ovog potpuno uspešnog tečaja.

Pored spomenutog tečaja održala je Sokolska župa Sarajevo i dvodnevni tečaj za načelnike društava, na kome su obrađene proste vežbe za slet u Pragu. Od 27 prijavljenih tečaj je pohađalo 23 polaznika iz 16 društava. Svi su naučili vežbe. Na ovome tečaju učestvovalo je 12 sestara, koje su također naučile vežbe.

Knjige i listovi

DR. A. PIHLER: „ODBRANBENOST“

Izašla je iz štampe knjiga „Odbranbenost“, u kojoj je izloženo sokolsko vaspitanje u duhu odbranbenosti i pripravnosti, koje je obavezno za sva sokolska društva i sokolske čete. Knjiga je izrađena na osnovu zaključka zbora župskih načelnika i načelnica Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije a u saglasnosti sa načelnikom Saveza slovenskog Sokolstva bratom dr. Miroslavom Klingerom po zaključku donetom na zborovanju u Kaštel Sućurcu 1937 g.

Knjiga sadrži ova poglavlja: 1) O obrazloženju osnovne odbranbenosti i pripravnosti. — 2) Tiš o odbranbenosti. — 3) Razvoj odbranbene misli. — 4) Današnje naše gledište i naš rad. — 5) Putevi sokolskog vaspitanja u odbranbenosti i pripravnosti. — 6) Zasad sokolskog vaspitanja u duhu odbranbenosti i pripravnosti. — 7) Elementi osnovne telovežbe kao vežbanje odbranbeno. — 8) Elementi iz dopunske telovežbe kao vežbanje odbranbeno. — 9) Veštine i znanja koja se temelje na posebnom uvežbavanju. — 10) Primer raspodele građe na 10. vežbovnih časova za vežbaonicu. — 11) Primer rasporeda za letno vežbalište. — 12) Pregled građe koju treba proći posebno sa obveznicama u pripravi. — 13) pregled građe za tzv. mladi naraštaj od 11—14 godina. — 14) Pregled građe za naraštaj od 14—18 godina. — 15) Raspored za članove. — 16) Raspored građe za pripravu branilaca (obveznika). — 17) Raspored za one koji su otušili vojni rok. — 19) Usredsređenje narodnih snaga. — 20) Ujedinjenje telesnog vaspitanja. — 21) Zaključak.

Kako se vidi iz sadržaja knjige i naročito u vezi sa sprovođenjem programa obaveznog telesnog vaspitanja knjiga je neophodno potrebna ne samo za svako društvo i četu, nego i za svakog sokolskog prednjaka, vodnika i funkcionera.

Knjiga se naručuje čekovnom uplatnicom broj 60.071 uz cenu od Din. 6.—

Iz naših župa

SOKOLSKO DRUŠTVO KRIVA PALANKA

Zauzimanjem starešine društva brata Simona D. Vučetića, pušad, pukovnika, i člana uprave brata Rakovića Blazid, poljoprivrednog referenta, Sokolsko društvo Kriva Palanka dobilo je svoje letnje vežbalište. Vežbalište je podešeno za sve potrebe društvenog rada, samo to jedino što je udaljeno od sokolane 1 km. i nalazi se do Spomen kosturnice poginulim ratnicima od 1912—1918 god. U naokolo vežbališta posadeno je oko stotinu sadnica raznovrsnih, koje će kasnije služiti za hladovinu.

Uprava Sokolskog društva obrazovala je fond za podizanje Sokolskog doma, te u najkraćem vremenu počeo sa prikupljanjem priloga. Zemljište na kome će se podići dom poklonila je Sokolskom društvu Crkvena Uprava u Krivoj Palanci, a nalazi se do samog „Opštinskog Borovog parka“.

Tehnički kao i prosvetni rad u društvu napreduje. Prosvetar društva brat Slavko Petrović, sveštenik, pokazao je lepe uspehe sokolskim horom.

U najkraćem vremenu društvo imaće tamburaški orkestar, koji će voditi brat Đorđe Ikonovič.

Sokolsko društvo priprema za drugi dan Uskrsa svoju ovogod. prvu veliku zabavu, na kojoj će se prikazati dva pozorišna komada od Branislava Nušića.

U toku ovoga leta ovo društvo napraviće jedan izlet po obližnjim mestima. — A. R. A.

SOKOLSKO DRUŠTVO BIOGRAD N/M

Dana 24 marta održalo je naše društvo u svom domu lepo uspele zabavu. Program se sastojao iz ovih točaka: 1. vežbe muške dece; 2. vežbe ženske dece; 3. „Šestorica“, muška deca; 4. vežbe za Pragu, muški naraštaj; 5. „Suze u vetar“, pretstava (članovi i članice); 6. „Putnica bez prtljage“, balet, ženska deca; 7. Šaljiva reportaža sa pevanjem.

Izvedba programa bila je vrlo dobra, te su izvađači posle svake tačke bili nagrađeni aplauzom.

U glavnom, ova polukorizmena zabava pokazala je, da naše društvo predstavlja kulturno središte Biograda i da je sposobno zadovoljiti i ljude najkritičnijeg ukusa.

Čisti prihod ove zabave išao je u fond za nabavku sprava. — I. M.

Telesno vaspitanje u svetu

FRANCUSKA

Novi pretsednik Unije francuskih gimnasta preuzeo je svoju funkciju nakon što je bio odobren njegov izbor od strane ministra unutrašnjih poslova (takav je u Francuskoj zakon). Časopis „Le Zimnast“ donosi iz pera pretsednika Unije članke za načelnike društava. Na njegov predlog obavljen je i program gimnastičkog časa za vrhunske vežbače. U članku se dalje predlaže, da se više pažnje posveti vežbanju na spravama. U cilju povećanja broja dobrih vežbača na spravama predlaže se održavanje utakmica za najbolje vežbače prema uzoru inostranstva. Ove godine prirediće se utakmice u petoboju. Pored prostih vežbi, sastav se izabire od nekoliko vežbi kockom, u petoboj ide bacanje kugle, trčanje na 80 met. i dve sprave (jedna potporna i jedna visinska).

FINSKA

U Finskoj, gde je sport na visokom nivou, postoji organizacija, kojoj je cilj da čuva mladu državu i da brani u slučaju potrebe njenu samostalnost. To je svenarodna organizacija „Suojelus-kunta“, koja ima 120.000 pripadnika. Druga organizacija je „Lotta Svard“, u kojoj je učlanjeno 100.000 žena i devojaka. Ove organizacije imaju vojničko obeležje; članovi nose vojničku uniformu i polažu zakletvu, da se pokoravaju vojnom redu i disciplini i da će vršiti sve određene im zadatke. „Suojelus-kunta“ vrši sa svojim članovima vojnu obuku i ima sličnu razdeobu kao vojska (finska vojska ima svega 30.000 vojnika): pešadiju, poljsku i obalnu artiljeriju, konjanike, bicikliste itd. „Lotta Svard“ sprema žene za sve zadatke, koje žene mogu vršiti za vreme rata (privredne radove, kancelarijske, saobraćajne poslove, sanitetsku službu, veze itd.). I članice „Lotta“ organizacije nose uniforme, samo umesto kape nose tipičnu finsku maramu na glavi. Obe organizacije su strogo nepolitičke i u doba mira su pretežno telovežbene i sportske.

Pored ovih organizacija postoji u Finskoj i organizacija „Hakkapeliitta“, koja je nastala iz odbranbenih razloga, i u kojoj su udruženi sportski klubovi u cilju predvojničkog vaspitanja omladine. Dok su prve dve organizacije poluvojničke i imaju potporu od države (učestvuju i u vojnim manevrima), „Hakkapeliitta“ je organizacija nevojnička i ne prima od države potpore. Sve ove organizacije spremaju omladinu telesno i moralno i rezultat ovakvog rada je visok nivo finske vojske.

Sokolska radio-predavanja radio-stanica Beograd-Zagreb-Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 1 maja održaće se predavanje pok. dr. Karela Bakse o Pragu;

dne 12 maja predaje brat Ivanko Bendiš (Zagreb) o temi: „Kulturne veze Čehoslovaka i Jugoslovana“;

dne 15 maja održaće se predavanje brata Rudolfa Halika (Prag) o temi: „Nacionalni značaj agrarnog pokreta u Českoslovačkoj“;

dne 26 maja održaće se predavanje brata dr. Emila Dostala (Prag) o temi: „Iz českoslovačke umetnosti“;

dne 5 juna održaće se predavanje brata Jana Pelikana (Prag) o temi: „Značajne ličnosti Sokolstva“;

dne 9 juna predaje brat Engelbert Gangl (Ljubljana) o temi: „Zašto ide-mo u Pragu“;

dne 19 juna predaje brat prof. Miloš Stanojević (Petrovgrad) o temi: „Vaspišni značaj sokolskih sletova“;

dne 23 juna predaje brat dr. Alfred Pihler (Beograd) o temi: „Organizacija X svesokolskog sleta“.

ZA PRAKTIČNO BLAGAJNIČKO POSLOVANJE SOKOLSKIH JEDINICA

Brat Radoslav Vojnović, šef saveznog knjigovodstva, izradio je za bratske jedinice dnevnik za blagajničko poslovanje. Gospodarski otek Saveza SKJ pregledao je ovaj dnevnik i preporučio ga bratskim jedinicama, jer je vrlo praktičan i lak za vođenje, te omogućuje jednoobrazan rad u svima jedinicama. Gospodarski otek Saveza SKJ

Mali oglasi

Sokolsko društvo Daruvar traži kvalifikovanog prednjaka. Interesenti neka jave i svoje privatno zanimanje radi nameštenja.

Kvartet Heroldove fanfare, potpuno nov i neoštećen, prodaje se kao suviše. Za uslove i cenu obratiti se na Sokolsko društvo Vareš-Majdan (župa Sarajevo).

Sokolskom društvu Paraćin potreban je sposoban prednjak sa položenim društvenim ispitom, iskusan, taktičan i marljiv sokolski radnik, koji bi pored honorara dobio od društva stan u Sokolani sa ogrevom i osvetljenjem.

Ponude sa naznačenjem: koliko godina radi u Sokolstvu; kojim dokumentima raspolaže i na koliki honorar reflektira, dostaviti Upravi Sokolskog društva — Paraćin.

DISKE

koplja, košarku, odbojku boomerange, sportske lukove, dvokoture i sve gimnastičke sprave najbolje kakvoće nabavićete u specijalnoj

TVORNICI GIMNASTIČKIH SPRAVA

J. ORAŽEM

Ribnica na Dolenjskem